ט אֵיזֶה בְּגָדִים חַיָּבִים בְּצִיצִית וְאֵיזֶה פְּטוּרִים מִצִיצִית, וּכוֹ ו׳ סְעִיפִים:

א. אַאין תַיָּב בְּצִיצִית מִן הַתּוֹרָה (מּ) אֶלָּא בָּגֶד פִּשְׁתִּים אוֹ שֶׁל (מֹּ°צֶמֶר (בֹּ'* רְתֵלִים, אֲבָל בִּגְדִי שְׁאָר מִינִים אֵין תַיָּבִים בְּצִיצִית (נֹ'* אֱלָא מִדְרַבָּנָן, (דֹ' (נִישׁ אוֹמְרִים דְּכַלְּהוּ תַיָּבִין מִדְּאוֹרְיְתָא, (דֹּ' וְנִישׁ אוֹמְרִים דְּכַלְּהוּ תַּיָבִין מִדְּאוֹרְיְתָא, (דֹּ' (נִישׁ אוֹמְרִים דְּלַלִים פּוֹטְרִים בְּבַל הָלָא) (תוספות דף לס וחדא"ש וספרג וסודבים: ב. בּצִיצִית שֱל פְּשָׁתִּים אוֹ (יֹּשֶׁל צֵמֶר רְתַלִּים פּוֹטְרִים בְּבַל

אַ מְּנָחוֹת לֹט וְלְרֵי נַחְמָן הַרִּייִף בְּהֲלָכוֹת קְטָנוֹת הָהַרְמָבִים שָׁם. ב שָׁם בַּגַמָרָא.

באר הימב

(6) צֶמֶר רְחַלִּים, אְכָל צָמֶר גְּמֹלִים וְנוֹצֶר שֶׁל עִזִּים וְהשִירִים וְצָמֶר אִילִים וְרָחֵל כֹּת עֵוֹ, פְטוּרְיִם מִדְאוֹרִיְחָא, רְק מְדְרְבָּנְן, וְאֵיגוֹ פּוֹטֶר אֶלָא בְּמִינְם. צָמֶר רְחַלִּים וֹשְאָר עֵוֹ, שָׁנִרְ שָׁרָבְּנְן, וְאֵיגוֹ פּוֹטֶר אֶלָא בְּמִינְם. צָמֶר רְחַלִּים וֹשְאָר מִינִין שְׁשְּלְכָּוֹ, הָ בָּוֹה, אֶןלִיגָן בְּתַר הָרֹב, מָגוֹן אבְרָהָם. טלִית שְׁהשְׁחִי צַמֶּר וְהָצֵרְב מְשֵׁי אוֹ אִיפְּלָא, פָטוּר מְן התוֹרֶה וְחִיבֶּ מְדְרְבָּנֶן אְפְלוֹ אִם הַרְבַצְ בְּשֶׁב בְּשֵב הרִיךְב״וֹ, וּמִפִּיק שְׁם בְּשֵׁם הר״ם הֵּרֹנֶת הְעֹלֵית הְעָלוֹת חֻלֶּלְ אִ סִיּבֶן קְסח מִרֹי וְשִׁב מְּרְנִי וְשִׁב וְעִיֵן שְׁם. וְעַיֵּן בְּהַלְכוֹת קְטנוֹת חֻלָּלְ אִ סִיבֶּן קְסח לְית משר משר, ישיל חוטין של צמר ולא של משיר ולא יסמה על זה, רק יעשה

משנה ברורה

שַׁעַרֵי תִּשׁוּבָה

וְהַלֶּק בַ סִימֶן קטו. יֵרֵא שָׁמִים וַלְבשׁ טלִית כָּלוֹ שָׁל צָמֶר, וּלְרעת המְקְלִין לְעָשׁוֹת טלִית שָׁל מֶשֶׁר. וְלֹא שֶׁל צָמֶר וְלֹא יִסְמֹּךְ על וְה, רֹק יְעְשֶׁה

בַאור הַלְּכָה

אַלָּא וָכוּי׳. בַּדְתַנֵי דְּבֵי רִי יִשְׁמֵעֵאל דְּיַלְפִינַן מִנְגַעִים דְּפַרָט בַּהּ 🛪 אַלַא וָכוּי׳. הַבָּתוּב צֶמֶר וּפִּשְׁתִּים, אַף כַּל מַקוֹם דְּכַתַב בֵּה בֶּגֶד הַבַּוּנַה מִצֶּמֶר וּפִּשְׁתִּים: (ב) רְחֵלִים. אוֹ אֵילִים 🚓 זְכַרִים, אֲכַל שְׁאַר כַּל הַמִּינִים, כּגוֹן צֵמֵר גִּמַלִּים וְנוֹצָה שֵׁל עִזִּים וְהַשִּׁירִים וְצֵמֵר אַרְנַבִים וְכֵן 🙉 קַנָּבוֹס וְכֹל כְּהַאִי גַּוְנָא, אֵינָן בִּכְלַל צֶמֶר וּפִּשְׁתִּים וְאֵינָם חַיָּכִים בְּצִיצִית רַק ַמִּדְרַבָּנָן. וְצֵמֶר רָחֵל בַּת עֵז, כַּתַב בֵּית יוֹסֵף דְּצַמְרָה גַּם כַּן לֹא חָשִׁיב צַמֶּר ולא הַנֵי אַלָּא כִשְאַר מִינִים. וּמְמֵּילָא (ט הוּא הַדִּין דְּכְכָל אֵלוּ אָם עַשָּה מָהָן צִיצִית, כַּל אַתַד מָהָן אַינוֹ פּוֹטֵר אַלַא כִּמִינוֹ. צַמֵּר רְחַלִּים אוֹ פִּשְׁתַּן ָשֶׁשְרֶפָן בִּשְׁאָר מִינִין, הּ אַזְלִינַן בַּתַר רָבָא, אם הַרֹב הוּא מִצְמֶר וּפִשְׁתִּים, ַחַיָּב מִן הַתּוֹרָה, וְאָם לָאוּ, מִדְרַבָּנָן. וְדַוְקָא אָם טְרָפָן וְטָוָן וְעָשָׂה מֵהֶן בּגַד, אַכָל הּ אָם הַשָּׁתִי מִצֵּמֵר אוֹ מִפְּשָׁתִּים וְהָעֵרֵב מִשְּׁאָר מִינִין אוֹ אִיפָּכָא, אֵין תַיָּב לְדֵעָה זוֹ רַק מִדְּרַבָּנָן אַפְלוּ אִם רָבּוֹ מִצֵּמֵר וּפְשְׁתִּים, ּדְשָׁתִי אוֹ עֶרֶב לְחוּד לֹא חָשִׁיב בֶּגֶד. וּלְעִנְיַן אֵיזֶה צִיצִית לַעֲשׁוֹת בּוֹ, עַיֵּן לְקַמֶּן בְּסַעִיף קַטָּן יג. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָבָה: (ג) אֶלָא מִדְּרַבְּנָן. אַף דְּצַרִיף לבַרָך עַל מִצְוָה שַׁהִיא מִדְרַבַּנֵן גַם כַּן, מְכַּל מַקוֹם נַפְּקָא מְנַהּ לְעָנַין כַּמָּה ָּדְכַרִים. א׳, דִּיוֹתֵר רָאוּי לַעַשׁוֹת בָּגֵד שֵׁהוּא יוֹצֵא בּוֹ מָן הַתּוֹרָה. ב׳, אָם נתעַרֵב לוֹ צִיצִית טָווּיִין לְשָׁמֵן בְּשֵׁלֹא לְשָׁמֵן וְאֵין לוֹ צִיצִית אַחֵרִים, אוֹ שַׁיֵּשׁ לוֹ סַפַּק עַל הַבֵּגַד אָם הוּא תַיַּב בִּצִיצִית, דְּאָם הוּא מִדְרַבַּנַן, סְפַּקָא ּדְרַבָּנַן לְקַלָּא. ג׳, אָם הוא יוֹשֵׁב בְּצִבּוּר וְנִפְּסֵק אֶתָד מִצִּיצִיּוֹתָיו בְּחֹל, רָבֶּנָן וְאֵינוֹ מְחָיָב תַּבֶּר הַבְּרִיּוֹת דּוֹתֶה דְּרַבָּנָן וְאֵינוֹ מְחָיָב תַּבֶּר לְפִשֹׁט טַלִּיתוֹ, עַיֵּן בִּסִימָן יג וְעוֹד נָפְקָא מְנַה הַרְבֵּה, עַיֵּן בִּפְרִי מְגָּדִים: (ד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכַלְּחוּ וְכוּ׳. פּוֹסְקִים חּ כְּרָכָא, דְּרָכָא רָמֵי, כְּתִיב עַל ציצית הַכָּנַף, מַשְׁמֵע מִין כָּנַף, פַרוּשׁ, אֲפָלוּ אֵינוֹ שֶׁל צֶמֶר וּפִּשְׁתִּים מִכָּל מָקוֹם יִהְינּ הַצִּיצִית מִמִּין הַבֶּגֶד, וּכְתִיב לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז צֵמֶר וּפִּשְׁתִּים יַתַדָּו, גִּדְלִּים תַּעַשֵּׁה לִךְּ מֵהֶם, הָא בֵּיצַד, צַמֵר וּפִשְׁתִּים פּוֹטְרִין בֵּין בִּמִינָן ובין שַלֹא בִּמִינַן, שָאָר מִינִין בִּמִינַן פּוֹטְרִין שַׁלֹא בִּמִינַן אֵין פּוֹטְרִין. וּמַכְרִיעַ רַמָּ״א כְּדֵעָה זוֹ, שֶׁבֵּן סְכִירָא לְהוּ לְרֹב הָאַתַרוֹנִים כְּרָבָא לִדְרשׁ מִין כַּנַף, וּשְׁמֵע מִנַה דָּכַל מִינֵי בֵּגֶד תַיַּב מִן הַתּוֹרָה בִּצִיצִית, וְיָהְיָה מִמִּין הַבַּגַר: (ה) וָהָכִי הַלְּכָּתָא. וִירָא שַׁמַיִם יַתְמִיר עַל עַצְמוֹ יוּ לַתוּשׁ לַדְּעַה הָרְאשׁוֹנָה וְיַעַשֵּׁה טַלִּית שֵׁל צֵמֵר, כָּדֵי שֵׁיִתְחַיֵב בְּצִיצִית מְן הַתּוֹרָה לְכַלֵּי יַלְמָא. וְנָכוֹן שֶׁיַצֲשֶׂה וּה בֵּין הַשַּׁלִית גַּדוֹל וּכֵין הַשַּׁלִּית קַטַן שׁל צַמֵּר: של צַמֶר וָכוּי. וְהַבַּ״ת כַּתַב, בַּיַן דְיֵשׁ פּוֹסְקִים הַמַּחְמִירִין בַּוָה (י) 📮 שַׁלֹא לַעֲשׁוֹת אֲפָלוּ צִיצִית שֶׁל צֶמֶר לִשְׁאָר מִינִין כֵּיוַן שָׁאֵינוֹ מִינוֹ, כַּמְבֹאַר בְּבֵית יוֹמַף, עַל בֵּן לֹא יְכָרֵהְ רַק עַל טַלִּית צָמֶר וְצִיצִית צָמֶר. וְהַעוֹלַם נוֹהַגִּין לַעֲשׂוֹת צִיצִית שֵׁל צָמֵר לְשְׁאַר מִינִין, וּבְסֵפֵר אֵלְיָה רַבָּה גַּם כֵּן בַּתַב שַׁיַשׁ לְהַקַל בַּזָה, וְכַן מַשְׁמַע בִּסְפֵּר מַעַשֵּׂה רָב:

אַ דְּחַלִּים. עיַן בּמִשְׁנָה בְּרוּרָה בְּמה שֶׁכָּתְבְנוּ אוֹ אֵילִים, וְכֵן בָּתְבוּ כָּל * * הָאתְרוֹנִים, וְטָעוּת סוֹפֵּר הוּא כְּבאֵר הֵיטֵב כְּמה שֶׁכָּתב חְצֶמֶר אֵילִים הוּא פּטוּר. וּמה שַׁכַּתבִנוּ עוֹד בּמִשְׁנַה בִּרוּרָה דְּצַמֵּר רָחֵל בּת עֵז לֹא חַשִּׁיב צַמֵּר בְּלָל וְאֵינוֹ פּוֹטֵר אֶלָּא בְּמִינוֹ, חִין זֶה בָּתב הבֵּית יוֹסֵף, וְעֵיֵן בִּבְכוֹרוֹת חֹף יז בִּדְבָרֵי חָמוּדוֹת שָׁם. אָמָנֶם המִעיֵן בִּדְבָרֵי הַרמִבּ״ם משִׁמע מִנֵּה דִּמה שָּאָמר פַּסוּל לָצִיצִית, היָנוּ, גם כֵּן לְתָכֵלֶת, וּרָאֵית הדְּכַרֶי חְמוּדוֹת מה שַׁכַּתב דְּאַטוּ אָם הוא צָבוּע הָכַלֶּת מִגְרע גַּרע, יַשׁ לְדָחוֹת בָּפְשִׁיטוּת, היִנוּ, הַאַבד מְנָה מעלת התְּבֵלֶת, וְאָם כֵּן לֹא הָוֵי אֶלָּא כְּחוּטֵי צָמֶר לָבָן, וֹבֶאֲמֶת כָּךְ מֹשְׁמִע לְשׁוֹן הגְּמֶרָא, דְּשֵׁם צָמֶר על כָּל פָּנִים לֹא אָבד מִנֵּה, וּמה שֶׁהֵבִיא עוֹד מִמה שֶׁאָמְרוּ כָּל המּפִיל תַכַלֶּת וְכוּי, אָתִמָהָא, דִּכִי מִשׁוּם זָה מֻכְרָחִין אָנוּ לוֹמר בְּכָל מָקוֹם שָׁגִּוְפֶּר תֵּבת תְּכֵלֶת שָׁהפּוָנָה על סְתָם צִיצִית, אך בָּאֲמֶת גוּכל לְישֵׁב דְּבְרֵי הבֵּית יוֹסֵף, דְּלְכָךְ אֵינוֹ פּוֹטֵר צָמֶר זֶה אֶת שָאָר מִינִים, דְּגם על זֶה נוּכָל לֵאמר הָקַשָּא דְּגִּמָרָא, מה פשתו שלא גשתנה אף צמר שלא גשתנה, אך לפי זה יהיה יכל לפטר אָת פָגֶר שָׁל צָמֶר רָחֵל פת רָחֵל, פֵיוָן דְיגם זָה שֵׁם צָמֶר עָלָיו, וְצָרִיךְ עִיּוּן. אך לְעָנֶין רֵאשִׁית הגֵּז נָרָאָה דְּכָודּאִי פַּטוּר צָמֶר רָחֵל כֹּת עֵז, לְפִּי מה דְּמּפְּקִינַן בְּהַלִּין דּף (קלה) [קלו] דְּבָעִינָן שֶּיְהַא רָאוּי לְעָמֹד בּוֹ לְשָׁרֵת, וֹמֹפְּקִינָן בִּבְכוֹרוֹת דָּאֵינוֹ רָאוּי לֹעֲשׁוֹת מִמֶּנוּ תִּכֵלֶת, וָאָם כֵּן אֵינוֹ רָאוּי לֹעֲשׁוֹת מִמֶּנוּ הָאבְנֵט, אך אָם כֵּן קַשָּה לָפָה מקשָה שָם הגְּמָרָא, אָלָּא לְרֵאשִית הגַּוֹ וְלֵית לֵה הָא דְּתָנָא דְּבֵי ר׳ יִשְׁמָעֵאל וְכוּ׳, דְּחַךְּ קַשְׁיָא לֹא קָאֵי שָׁם אָלָא אעֵז פּת רָחֵל, יוֹתֵר חָוֵי לָה לְמִפּרְדָּ, דְּהָא אֵינוֹ רָאוּי לעשות מְמֵנוּ תְּכֵלֶת, וְיִפּל הקשׁיָא גם על רְחֵל בת עז, וְיֵשׁ לְהֹאְרִיךְ בָּזָה, אַךְ אֵין בָּאן מְקוֹמוֹ. וּבִפְשִׁיטוּת, דְּהֹגְמָרָא רָצָה לְהֹקְשׁוֹת אָפָלוּ לְמֹאי דִּלֹא יָדע עִדין מַהמֵימְרוֹת דְּלְקמֶן. וּכְפְּרִי מְגָדִים רָאִיתִי בְּעִנְיָנֵנוּ דבר פַּלָא, שַׁבַּתב בַּפְשִׁיטוּת דּאָפָלוּ צָמֵר רָחֵל בּת רַחֵל אַדְ שַׁאַבִיהַ הַיָּה תִישׁ גם כֵּן מִקְרֵי צָמֶר הנִּשְׁתּנֶּה, וְלֹא חָשׁוֹב צָמֶר אְפִלּוֹ לְמאן דְּאִית לֵה אֵין חוֹשְׁשִׁין לְנֶרְע הָאָב, וְלֹא אֵדע מִנּיִן לוֹ זָה, וְלִדְכָרָיוֹ יִהְיָה גּם כֵּן קַלָּא גְּדוֹלָה לְעִנְין בְּלְאיִם. וְלֹעְגִיּוֹת הּעְתִי גִרְאָה בָּרוּר בְּהָפְּכּוֹ. וְאוּלִי אֵיזָה טָעוּת סוֹפֵר יֵשׁ בִּדְכָרִיוֹ, וְאֵין לְסָמֹךְ על זֶה כָּלֶל לְעָנִין כִּלְאיִם, בְּשָׁגִּם שַׁדּעת הגָרַ״א ז״ל בִּיוֹרָה דֵּעָה בְּסִימָן רצח הּאְפִלּוּ צָמֶר רָחֵל פת עֵז חָשִׁיב גם כֵּן צָמֶר אַדְּ שָׁאֵין לּוֹקִין עָלָיו, עיַן שָׁם. אָם טָרף צֶמֶר בִּשְׁאָר מִינִין, עיַן בּמִשְׁנָה בְּרוּרָה. וְעיַן בִּפְּרִי מְנָדִים שָׁהַתְעוֹרֵר על דְּבְרֵי המָגֵן אבְרָהָם דְּמה שֶׁמשְׁמע מִדְּבַרִיו בִּפְשִׁיטוּת דְּלְעוֹלַם אָזלִינֶן בָּתר רֻבָּא בִּטַרף שָׁנֵי מִינִין, דְּזָה אֵינוֹ, דְאָם טַרף שָׁנֵי מִינִין שָׁאֵין דּוֹמִין בְּשָׁמֶן בְּלֶל, בָּגוֹן צֶמֶר עִם מֶשִׁי, וְהוּא החִין צֶמֶר גִּמֹלִים עִם פִּשְׁתַן וּכָהאי גּוְנָא, דָּבֶר זֶה בְּמִחְלֹקֶת שָׁנִוּי אָם אָזְלִינָן בֵּה בָּתר רֻבָּא. וּבָאֲמֶת המְעֵיֵּן בְּטוּר שֻׁלְתָן עָרוּדְ יוֹרָה הַעָּה סִימָן רצט יִרְאָה לְהֶדְיָא דְּהֹדִּין עִם המָגֵן אכְרָהָם, שׁיַּה לְשׁוֹנוֹ שָׁם: מִי שֶׁנַּתְעָרֵב לוֹ צָמֶר וּפִּשְׁתִּים, מֵבִיא מִין אחֵר וּמְעַרְבוֹ עִמָּחֶן וּמִבמֵּל אָחָד מַהֶם, וְהַבִיא שָׁם הבֵּית יוֹסֵף דְּדִין זָה גוֹבֵע הוּא מֵהיְרוּשׁלְמִי, דְּאִיתָא שָׁם, צֶמֶר ופשתים ששרפן, אַסור, ביצד הוא עושה, מביא לִיטרָא ועוד צמר גמלים וּמְבַמְּלָן. הָרֵי הִּלְפִּי פֵּרוּשָׁם הכּוָּנָה בְּהיִרוּשׁלְמִי הֹלִיטְרָא וְעוֹד הוּא לְבַמֵּל אוֹ הצַמֵר אוֹ הפִּשָׁתַּן, כַּל מִי שַהוּא קַטַן כִּשְׁעוּרוֹ, וְאָם כֵּן משָמע כָּבֵרוּר האָפְלוּ ָּהָיָה הצָמֶר שְׁנֵי לִיטְרוֹת וְהּפִּשְׁתָּן לִיטְרָא אחת וְהצָמֶר גְּמֹלִים רק לִיטְרָא וְעוֹד,

גם בן מַתָּר, וּלְדְבְרֵי הפְּרִי מְנָדִים הְגִיל הְלֹא לֹא יוֹכל לְבשֵל הצָפֶר גְּמִלִּים פְּשׁוּם אפֶן בֵּיון שָאין שִׁוּין בְּשְׁמָן, אם לֹא שַיְּתְרְפָה הצָפֶר גְּמִלִּים על הצָפֶר הִוֹקָא. אחר כָּדְּ מָצָאתִי בְּעָזְרת ה׳ בִּיוֹרָה הַעָּה סִימָן רְצִט בְּחִדְּתְּשִי רִי עִקִיבָּא אִינָר שָׁהַבִיא גם כֵּן בְּשֵׁם התשְׁבִּיץ בְּדְבָרי: * אָלָא מִדְּדְבַּנְן. וְאם לְקְת טִלִּית צַפֶּר שָׁאִין בּוֹ שִׁעוּר תִיּיּב וְתָפֵּר לוֹ תְתִיבָה מִשְׁאָר מִינִין לְהשְׁלִים שְׁעוּרו, פְּטוּר מִן התוֹרָה לְהמְתְבֵּר הְיִבְּר לֹא שִׁיְּדְ בְּה בְּטוּל בְּרָב, הְבָל אִם נְשׁ בשְעוּר תִיב מִן התוֹרָה. וְאָם כְּשׁ בּוֹ שְעוּר תִיִּיב מִן התוֹרָה וְרֹב הטִלְּית מִשְׁאֵר מִינִים, לְבְאוֹרָה אֹךְ לְהְמְתְבֵּר תִיב מִן התוֹרָה, הְבָּבר הִנְּבֶּר לֹא שַׁדְּּ בְּה בְּטוּל בָּר בְּבָּרִי הִבְּנֵן הִמִּוֹבְה הִבְּנָן הִ מִשְׁמִע דְּבָתְר עִקּר הְבָּבְּד אָוְלִינָן, בָּלְ זָה בְּבְּרִי מְבָּדִים הַאָּרוֹנִים הָצְּבְר וִיִּב מִצְּבֶּר וֹ הִשְּׁע בְּיִבְם סִיּמֵן יִ סִעִּיף קַטָּן ה משְׁמע דְּבָתר עִקּר הְבָּבְּדִי הְנְּדִּים הְנִיבְ וְלְבִּים הַאָּר בְּיִבְּים הְּבָּר וֹיִם הְּבְּרִים הְּבָּר הִיִּים הַאָּרִים הְּיִבְּים הְבִּיב הְיִּבְּים הִימֵן יְ סִנְּיף קְטָּן ה משְׁמִר דְּבָתר עִבְּר הְצָב לְּי בְּרָבְי הְבָּיִים הְאָרוֹים הְעִרְים בְּיבְּוֹים בְּיִים הְּבָּר בְּיִבְּרִים בְּיִים בְּיִב בְּעוֹ הְיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּבְּבִיים הְּבָּב לְאוֹים בּיִבְּים הְבָּים מִיבְּן הִי בְּעִין הִּבְּיִב בְּיִים בְּיִבְיים הְּבָּיִים הְיִבְּיִים בְּעִין הִם מִעְּבִי בְּתְרִים בְּיִבְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּבְיִי

שער הציון

א (ל) פְּרִי מְגָדִים וּשְׁאֶר אַחֶרוֹנִים: (ג) יוֹרֶה דֵּצָה רצח, צֵיוַ שֶׁם: (ג) מוכָח בְּבִּית יוֹפָף: (ד) מֶגן אַבְרָהָם וְאַרְצֹּת הַחַיִּים צַיוַ שֶׁם: (ג) מְגָּד בְּבָּת יוֹפָף: (ד) מַגן אַבְרָהָם וְאָרְצֹת הַחַיִּם יִנְיִ שְׁם: (ג) אַלְּיִה רָבָּה (מ) אַלִּיה רָבָּה:

תרגום; ו. פוקנה.